

Ο Κροπτόκιν για τον σημερινό πόλεμο (1914)

☰ Κατηγορία: Παγκόσμια Αναρχική Ιστορία

✎ Γράφτηκε από τον/την ngnm

[Πολλές φήμες έχουν κυκλοφορήσει σε σχέση με τη στάση του Πετρ Κροπότκιν για τον Ευρωπαϊκό πόλεμο. Η *Mother Earth* (1) ως τώρα αγνόησε τις φήμες, εν αναμονή της άμεσης έκφρασης από τον Κροπότκιν τον ίδιο. Τώρα αναπαράγουμε από τη Λονδρέζικη *Freedom* το γράμμα του Πετρ Κροπότκιν προς τον Σουηδό Καθηγητή Gustav Steffen (2) (ο οποίος ζήτησε τη γνώμη του

Κροπτόκιν) με τις προσθήκες του στις τρεις τελευταίες παραγράφους.]

Ζητάτε τη γνώμη μου για τον πόλεμο. Την έχω εκφράσει επανειλημμένως στη Γαλλία, και τα τωρινά γεγονότα, δυστυχώς, μόνο την ενισχύουν.

Θεωρώ πως είναι καθήκον καθενός που δίδει μεγάλη σημασία στα ιδανικά της ανθρωπίνης προόδου, και ειδικά αυτά που είναι χαραγμένα από τους Ευρωπαίους προλετάριους κάτω από τη σημαία της Διεθνούς των Εργαζομένων (3), να κάνει το παν, σύμφωνα με τις δυνατότητές του, για τη συντριβή της εισβολής των Γερμανών στη Δυτική Ευρώπη.

Αιτία αυτού του πολέμου *δεν ήταν* η στάση της Ρωσίας απέναντι στο Αυστριακό τελεσίγραφο, όσο η Γερμανική Κυβέρνηση, που πιστή στις παραδόσεις του Μπίσμαρκ, έχει προσπαθήσει να το εκπροσωπήσει. Ήδη στις 19 Ιούλη ήταν γνωστό μεταξύ των πολιτικών της Δυτικής Ηπειρωτικής Ευρώπης πως η Γερμανική

Κυβέρνηση σίγουρα έχει κατασταλάξει στο μυαλό της την κήρυξη πολέμου. Το Αυστριακό τελεσίγραφο ήταν το *επακόλουθο*, όχι η αιτία, αυτής της απόφασης. Είχαμε έτσι την επανάληψη του πασίγνωστου κόλπου που είχε κάνει ο Μπίσμαρκ το 1870.

Η αιτία του παρόντος πολέμου έγκειται στις *συνέπειες* του πολέμου του 1870-1871 (4). Εκείνες οι συνέπειες είχαν προβλεφθεί ήδη απ' το 1870 από τον Λίμπνεχτ και τον Μπέμπελ, όταν είχαν διαμαρτυρηθεί για την προσάρτηση της Αλσατίας και κομματιών της Λωρραίνης από τη Γερμανική Αυτοκρατορία, για την οποία διαμαρτυρία βρέθηκαν στη φυλακή για δυο χρόνια. Προέβλεψαν πως αυτή η προσάρτηση θα μπορούσε να γίνει αιτία νέων πολέμων, αύξησης του Πρωσικού μιλιταρισμού, στρατιωτικοποίησης όλης της Ευρώπης και διακοπής όλης της κοινωνικής προόδου. Τα ίδια προβλέφθηκαν από το Μπακούνιν, τον Γκαριμπάλντι, που πήγε μαζί με τους εθελοντές του να πολεμήσει για τη Γαλλία

καθώς ανακηρύχθηκε η Ρεπούμπλικα, και στην ουσία, από όλη την προοδευτική σκέψη της Ευρώπης.

Εμείς, που έχουμε δουλέψει στις διάφορες τάσεις (Σοσιαλδημοκρατική και Αναρχική) του μεγάλου Σοσιαλιστικού κινήματος στην Ευρώπη, ξέρουμε πολύ καλά πως η απειλή μιας Γερμανικής εισβολής παρέλυσε όλα τα προοδευτικά κινήματα στο Βέλγιο, στη Γαλλία και στην Ελβετία, αφού οι εργάτες γνώριζαν πως τη στιγμή που μια εσωτερική πάλη θα άρχιζε σ' αυτές τις χώρες, θα ακολουθούσε η Γερμανική εισβολή. *Το Βέλγιο είχε προειδοποιηθεί γι' αυτό.* Η Γαλλία το ήξερε πολύ καλά χωρίς προειδοποίηση.

Ήξερε ο Γάλλος πως το Μετς, με το οποίο οι Γερμανοί είχαν φτιάξει, *όχι ένα φρούριο για την άμυνα ενός εδάφους που είχαν ιδιοποιηθεί, αλλά ένα οχυρωμένο στρατόπεδο για επιθετικούς σκοπούς,* ήταν σε διάστημα μικρότερο από δέκα μέρες πορείας από το Παρίσι, και πως την ημέρα

ανακήρυξης του πολέμου (ή ακόμη και πριν απ' αυτή) ένας στρατός 250.000 ανδρών θα μπορούσε να προελαύνει έξω απ' το Μετς εναντίον του Παρισιού, με όλο το πυροβολικό και την ακολουθία του.

Υπό τέτοιες συνθήκες δεν μπορεί μια χώρα να είναι ελεύθερη, και η Γαλλία δεν ήταν ελεύθερη στην ανάπτυξή της, όπως η Βαρσοβία δεν είναι ελεύθερη κάτω από τα όπλα του Ρώσικου κάστρου και των φρουρίων που την περιβάλλουν, και το Βελιγράδι δεν ήταν ελεύθερο κάτω από τα όπλα του Σεμλίνου.

Πέρα απ' αυτό, για την Ανατολική Ευρώπη, και ειδικά για τη Ρωσία, η Γερμανία ήταν το κύριο στήριγμα και η προστασία της αντίδρασης. Ο Πρωσικός μιλιταρισμός, η θεσμική παρωδία της λαϊκής εκπροσώπησης που προσφέρθηκε από το Γερμανικό Ράιχσταγκ και τα φεουδαρχικά νομοθετικά σώματα των διαχωρισμένων τμημάτων της Γερμανικής Αυτοκρατορίας, και η

κακομεταχείριση των υποταγμένων εθνοτήτων στην Αλσατία, και ειδικά στην Πρωσική Πολωνία, όπου οι Πολωνοί πρόσφατα υπέστησαν τόσο άσχημα πράγματα όπως στην Ρωσία, -χωρίς αντίδραση από τα προοδευτικά κόμματα- αυτοί οι καρποί του Γερμανικού Ιμπεριαλισμού ήταν τα μαθήματα που η σύγχρονη Γερμανία, η Γερμανία του Μπίσμαρκ, δίδαξε στους γείτονές της, και προπαντός, στον Ρώσικο ολοκληρωτισμό. Θα είχε διατηρηθεί η απολυταρχία τόσο καιρό στη Ρωσία, και θα είχε αυτή η απολυταρχία κακοποιήσει την Πολωνία και τη Φινλανδία όπως τις είχε κακοποιήσει, αν δεν είχε δημιουργηθεί το παράδειγμα της πολιτισμένης Γερμανίας, κι αν δεν ήταν σίγουρη η προστασία της από τη Γερμανία;

Ας μην είμαστε τόσο επιλήσμονες στην ιστορία ώστε να ξεχνάμε την οικειότητα που υπήρχε μεταξύ του [Τσάρου] Αλέξανδρου Β' και του [αυτοκράτορα] Γουλιέλμου Α', του κοινού μίσους που εξέφρασαν για τη Γαλλία, λόγω των

προσπαθειών της να απελευθερώσει τη Ιταλία, και την αντίθεσή τους στους Ιταλούς οι οποίοι το 1860 έδιωξαν τους Αυστριακούς ηγεμόνες έξω από τη Φλωρεντία, την Πάρμα, τη Μόντενα και η Φλωρεντία έγινε η πρωτεύουσα της Ιταλίας (5). Ας μη λησμονούμε τις αντιδραστικές συμβουλές του Γουλιέλμου Α' προς το Αλέξανδρο Γ' το 1881, και την υποστήριξη που έδωσε ο γιος του στο Νικόλαο Β' το 1905. Ας μη λησμονούμε ακόμη πως αν η Γαλλία παρείχε δανεισμό στη Ρωσική απολυταρχία, αυτό ήταν γιατί είδε πως μέχρι η Ρωσία να επιτύχει την αναδιοργάνωση των δυνάμεών της μετά την ήττα της Μαντζουρίας (6), θα ήταν καταδικασμένη να γίνει κομμάτια από Γερμανία, Ιταλία και Αυστρία που συνασπίστηκαν εναντίον της. Τα γεγονότα των τελευταίων εβδομάδων έχουν αποδείξει πόσο βάσιμες ήταν αυτές οι ανησυχίες.

Τα τελευταία σαράντα τρία χρόνια υπήρχε μια επιβεβαίωση αυτού που ο Μπακούνιν έγραψε το 1871, ήτοι, πως αν εξαφανιστεί η Γαλλική

Γαλλία. Και την ώρα που ξεκίνησαν να αισθάνονται τους εαυτούς τους δυνατούς σαν τα κύματα του ωκεανού, οι Γερμανοί ανέλαβαν να καταστρέψουν τη ναυτική δύναμη της Βρετανίας, για να πάρουν μια ισχυρή βάση στις Νότιες ακτές της Μάγχης, και να απειλήσουν την Αγγλία με εισβολή. Ο ερπετοειδής Γερμανικός Τύπος μας λέει τώρα πως με την αποστολή των άγριων ορδών τους για λεηλασία και κάψιμο των πόλεων του Βελγίου και της Γαλλίας, πολεμούν τη Ρωσία· αλλά ελπίζω πως δεν υπάρχει κάποιος αρκετά ηλίθιος να πιστέψει αυτό τον παραλογισμό. Κατακτούν το Βέλγιο και τη Γαλλία, και πολεμούν την Αγγλία.

Στόχος τους είναι να αναγκάσουν την Ολλανδία να γίνει μέρος της Γερμανικής Αυτοκρατορίας, κι έτσι τα περάσματα που οδηγούν από τον Ινδικό Ωκεανό στον Ειρηνικό, που τώρα κατέχονται από τους Ολλανδούς, να περάσουν σε γερμανικά χέρια. να πάρουν θέση στην Αμβέρσα και το Καλαί. να προσαρτήσουν το Ανατολικό τμήμα του

Βελγίου, όπως και τη Γαλλική επαρχία της Καμπανίας, έτσι ώστε να βρίσκονται μόλις μερικές μέρες από την πρωτεύουσα της Γαλλίας. Αυτό ήταν το όνειρο των Γερμανών καϊζερικών από την εποχή του Μπίσμαρκ, πολύ πριν υπάρξει η προσέγγιση μεταξύ Γαλλίας και Ρωσίας, κι αυτό παραμένει το όνειρό τους.

Δεν ήταν για να πολεμήσει τη Ρωσία όταν η Γερμανία το 1886 άπλωσε τα χέρια της πάνω στη Δανία και προσάρτησε την επαρχία Σλέσβιχ-Χολστάιν (Schleswig-Holstein). Δεν ήταν ενάντια στη Ρωσία, αλλά ενάντια στη Γαλλία και την Αγγλία, που δημιούργησε η Γερμανία το τεράστιο ναυτικό της, που έσκαψε και οχύρωσε το Κανάλι του Κιέλου, και εδραίωσε το στρατιωτικό λιμάνι του Βίλχεμσχαφεν (Wilhelmshafen), όπου μια εισβολή στην Αγγλία ή μια επιδρομή στη Βρέστη και το Χερβούργο μπορεί να προετοιμαστεί με απόλυτη ασφάλεια και μυστικότητα. Το αφήγημα του πολέμου ενάντια στη Ρωσία στις πεδιάδες της Γαλλίας και του Βελγίου, που τώρα

επαναλαμβάνεται από το Γερμανικό Τύπο, έχει επινοηθεί για εξαγωγή στη Σουηδία και στις ΗΠΑ. Μα δεν υπάρχει ούτε ένας απλός έξυπνος άνθρωπος στη Γερμανία που δεν ξέρει πως οι εχθροί που στοχεύονται τελικά ήταν η Βρετανία και η Γαλλία. Οι ίδιοι οι Γερμανοί δεν το έχουν για κρυφό στις συζητήσεις και τις δουλειές τους που αφορούν τον επερχόμενο πόλεμο.

Η απόφαση κήρυξης του παρόντος πολέμου είχε παρθεί στη Γερμανία μόλις οι εργασίες διεύρυνσης και οχύρωσης του Καναλιού του Κιέλο είχαν περατωθεί με τεράστια ταχύτητα αυτό το καλοκαίρι, στις 20 Ιούνη. Αλλά ο πόλεμος σχεδόν ξέσπασε τον Ιούνη του 1911—το ξέραμε καλά εδώ. Θα μπορούσε να ξεσπάσει το περασμένο καλοκαίρι, αν η Γερμανία ήταν έτοιμη. Τον περασμένο Φεβρουάριο, ο ερχομός του παρόντος πολέμου ήταν τόσο πρόδηλος που, βρισκόμενος στη Μπορντιγκέρα, είπα στους Γάλλους φίλους μου πως ήταν χαζό εκ μέρους τους να εναντιωθούν στο νόμο για την τρίχρονη

στρατιωτική θητεία (7), ενώ η Γερμανία ετοιμαζόταν δραστήρια για τον πόλεμο. Και συμβούλεψα τους Ρώσους φίλους μου να μη μείνουν πολύ αργά στις Γερμανικές ποτίστρες, γιατί ο πόλεμος θα ξεκινούσε όταν οι καλλιέργειες θα ήταν έτοιμες στη Γαλλία και τη Ρωσία. Στην πραγματικότητα, μόνο όσοι έθαβαν το κεφάλι στην άμμο, σαν στρουθοκάμηλοι, προχωρούσαν χωρίς να το βλέπουν οι ίδιοι.

Μάθαμε τώρα τι θέλει η Γερμανία, πόσο εκτεταμένες είναι οι φιλοδοξίες της, πόσο τεράστιες και λεπτομερείς ήταν οι προετοιμασίες της γι' αυτό τον πόλεμο, και τι είδους εξέλιξη μπορούμε να έχουμε αν οι Γερμανοί είναι νικητές. Έχουμε ακούσει από το Γερμανό Αυτοκράτορα, το γιο του και τον Καγκελάριο του, ποια είναι τα κατακτητικά τους όνειρα. Κι έχουμε ακούσει τώρα, όχι μόνο τι μπορεί να πει ένας μεθυσμένος Γερμανός υπολοχαγός ή στρατηγός για να δικαιολογήσει τις φρικαλεότητες που διαπράχθηκαν στο Βέλγιο από τις Γερμανικές

ορδές, αλλά κι ένας ηγέτης του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος, ο Dr. Sudekum, εξουσιοδοτημένος από το κόμμα του προς τους εργάτες της Σουηδίας και της Ιταλίας, που είχε το θράσος να μιλήσει ώστε να δικαιολογήσει τις βαρβαρότητες των Γερμανών Ούννων που διαπράχθηκαν στα χωριά και τις πόλεις του Βελγίου. Διέπραξαν αυτές τις φρικαλεότητες επειδή οι κάτοικοι άνοιξαν πυρ ενάντια στους εισβολείς, για την προστασία του εδάφους τους!! Για έναν Γερμανό Σοσιαλδημοκράτη αυτό αρκεί! Όταν ο Ναπολέων Γ' έδωσε την ίδια δικαιολογία για τους τουφεκισμούς του στους Παριζιάνους την ημέρα του πραξικοπήματός του, όλη η Ευρώπη τον κατονόμασε ως αχρείο. Τώρα παρουσιάζεται η ίδια δικαιολογία για απείρως πιο αποτρόπαιες θηριωδίες, από ένα Γερμανό μαθητή του Μαρξ!

Αυτό μας δίνει το μέτρο για τον ξεπεσμό του έθνους κατά τη διάρκεια των τελευταίων σαράντα χρόνων.

Και τώρα ας φανταστεί ο καθένας μόνος του ποιες θα μπορούσαν να είναι οι συνέπειες αν η Γερμανία νικήσει αυτό τον πόλεμο.

Η Ολλανδία—υποχρεωμένη να προσαρτηθεί στη Γερμανική Αυτοκρατορία, επειδή κατέχει τα περάσματα από τον Ινδικό στον Ειρηνικό Ωκεανό, κι οι Γερμανοί τα χρειάζονται.

Το μεγαλύτερο μέρος του Βελγίου προσαρτημένο στη Γερμανία—είναι ήδη προσαρτημένο. Μια τεράστια, καταστροφική εισφορά που εισπράττεται, πέραν της λεηλασίας που έχει ήδη επιτευχθεί.

Η Αμβέρσα και το Καλαί γίνονται τα στρατιωτικά λιμάνια της Γερμανίας, εκτός του Βίλχεμσχαφεν της Δανίας—στο έλεος της Γερμανίας, για να προσαρτηθεί τη στιγμή που θα τολμούσε να μην εξυπηρετεί τα επιθετικά σχέδια των Γερμανών, τα οποία δεσμεύονται να επεκτείνουν, όπως τα έχουν επεκτείνει μετά την επιτυχία του 1871.

Ανατολική Γαλλία—προσαρτημένη στη Γερμανία, της οποίας τα νέα φρούρια θα είναι επομένως δύο ή τρεις μέρες πορεία από το Παρίσι. Η Γαλλία έτσι θα είναι στο έλεος της Γερμανίας για τα επόμενα πενήντα χρόνια. Όλες οι Γαλλικές αποικίες (Μαρόκο, Αλγερία, Τονκίν) παίρνονται από τη Γερμανία: Δεν έχουμε αποικίες που να αξίζουν πάνω από δυο πέννες: πρέπει να τις έχουμε, είπε ο μεγαλύτερος γιος του Γουλιέλμου την επόμενη μέρα. Είναι τόσο απλό—και τόσο ειλικρινές!

Φινλανδία—γίνεται Γερμανική επαρχία. Η Γερμανία έχει ασχοληθεί μ' αυτό από το 1883, και τα πρώτα της βήματα στην παρούσα εκστρατεία δείχνουν που στοχεύει. Πολωνία—αναγκασμένη να εγκαταλείψει οριστικά όλα τα όνειρα για εθνική ανεξαρτησία. Δεν είναι οι Γερμανοί ηγεμόνες που τώρα μεταχειρίζονται τους Πολωνούς του Πόζεν τόσο άσχημα, αν όχι χειρότερα, όσο η Ρώσικη απολυταρχία; Και δεν είναι οι Γερμανοί Σοσιαλδημοκράτες που ήδη θεωρούν τα

Πολωνικά όνειρα για εθνική αναβίωση ηλίθιες σαχλαμάρες! Deutschland uber Alles! Η Γερμανία πάνω απ' όλα!

Αρκετά όμως! Ο οποιοσδήποτε έχει κάποια γνώση για τις Ευρωπαϊκές υποθέσεις και την τροπή που έχουν πάρει τα τελευταία είκοσι χρόνια θα συμπληρώσει μόνος του την εικόνα.

Μα που είναι η απειλή για τη Ρωσία; Προφανώς θα αναρωτηθούν οι αναγνώστες μου.

Σε τούτο το ερώτημα, κάθε σοβαρός άνθρωπος μπορεί προφανώς να απαντήσει, πως όταν απειλείσαι από ένα μεγάλο, πολύ μεγάλο κίνδυνο, το πρώτο πράγμα που έχεις να κάνεις είναι να αντιμετωπίσεις αυτό τον κίνδυνο, κι έπειτα να δεις τον επόμενο. Το Βέλγιο και μια καλή συμφωνία για τη Γαλλία κατακτήθηκαν από τη Γερμανία, και όλος ο πολιτισμός της Ευρώπης απειλείται από τη σιδερένια γροθιά της. Ας αντιμετωπίσουμε πρώτα αυτό τον κίνδυνο.

Όσο για μετά, υπάρχει κανείς που δεν νομίζει πως ο τωρινός πόλεμος, στον οποίο όλα τα κόμματα στη Ρωσία έχουν σωρηδόν συστρατευθεί ενάντια στον κοινό εχθρό, θα καταστήσει την επιστροφή στην παλιά απολυταρχία ουσιαστικά αδύνατη; Κι ύστερα, όσοι έχουν παρακολουθήσει σοβαρά το επαναστατικό κίνημα της Ρωσίας του 1905 ξέρουν σίγουρα ποιες ήταν οι ιδέες που κυριάρχησαν στην Πρώτη και Δεύτερη, στις σχεδόν ελεύθερα εκλεγμένες Δούμες. Γνωρίζουν σίγουρα πως η πλήρης τοπική θέσμιση όλων των μερών της Αυτοκρατορίας ήταν ένα θεμελιώδες ζήτημα για όλα τα Φιλελεύθερα και Ριζοσπαστικά κόμματα. Επιπλέον: η Φινλανδία ύστερα πραγματικά ολοκλήρωσε την επανάστασή της υπό τη μορφή μιας δημοκρατικής αυτονομίας, και η Δούμα το ενέκρινε.

Και εν τέλει, αυτοί που γνωρίζουν τη Ρωσία και το πρόσφατο κίνημά της σίγουρα νιώθουν πως *η απολυταρχία δεν θα μπορέσει ποτέ πια να ξανά-*

καθιερωθεί με τη μορφή που είχε πριν το 1905, και πως το Ρώσικο Σύνταγμα δεν θα μπορέσει να πάρει ποτέ την Ιμπεριαλιστική μορφή και το πνεύμα που διέπει τον Κοινοβουλευτισμό στη Γερμανία. Όσο για μας, που γνωρίζουμε τη Ρωσία, από μέσα, είμαστε σίγουροι πως οι Ρώσοι δεν θα είναι ποτέ ικανοί να γίνουν σαν το επιθετικό, πολεμοχαρές έθνος της Γερμανίας. Δεν το δείχνει μόνο όλη η ιστορία των Ρώσων, αλλά με την Ομοσπονδία της Ρωσίας που είναι βέβαιο πως θα γίνει στο εγγύς μέλλον, ένα τέτοιο πολεμοχαρές πνεύμα θα ήταν εντελώς ασυμβίβαστο.

Αλλά ακόμη κι αν είμαι λάθος σ' όλες αυτές τις προβλέψεις, παρόλο που κάθε νοήμων Ρώσος θα μπορούσε να τις επιβεβαιώσει,—ωραία, τότε θα υπήρχε χρόνος να πολεμηθεί ο Ρώσικος Ιμπεριαλισμός με τον ίδιο τρόπο που η Ευρώπη, που αγαπά την ελευθερία, είναι έτοιμη στην παρούσα στιγμή να αντιμετωπίσει αυτό το κακόηθες πολεμόχαρο πνεύμα που έχει θέση στη

Γερμανία από τότε που εγκατέλειψε τις πρότερες πολιτισμένες παραδόσεις της και ενέκρινε τις δοξασίες του Μπισμαρικού Ιμπεριαλισμού.

Είναι βέβαιο ότι ο τωρινός πόλεμος θα είναι ένα μεγάλο μάθημα για όλα τα έθνη. Θα τα έχει διδάξει πως ο πόλεμος δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με πασιφιστικά όνειρα και οι κάθε λογής ανοησίες που αφορούν τον πόλεμο γίνονται τόσο φονικές που θα είναι αδύνατες στο μέλλον. Ούτε μπορεί να αντιμετωπιστεί με τις μορφές αντιμιλιταριστικής προπαγάνδας που έχουν εκδηλωθεί ως τώρα. Απαιτείται κάτι βαθύτερο απ' αυτό.

Οι αιτίες του πολέμου πρέπει να δεχτούν επίθεση στη ρίζα. Κι έχουμε μια μεγάλη ελπίδα πως ο τωρινός πόλεμος θα ανοίξει τα μάτια των μαζών των εργατών κι ενός αριθμού ανθρώπων μέσα στις μεσαίες τάξεις. Θα δουν το ρόλο που έχει παίξει το Κεφάλαιο και το Κράτος για την επίτευξη ένοπλων συγκρούσεων μεταξύ των εθνών.

Αλλά για την ώρα δεν πρέπει να αγνοήσουμε την κύρια δουλειά στο σήμερα. Τα εδάφη τόσο της Γαλλίας όσο και του Βελγίου πρέπει να απελευθερωθούν από τους εισβολείς. Η Γερμανική εισβολή πρέπει να αποκρουστεί—δεν έχει σημασία πόσο δύσκολο μπορεί να είναι αυτό. Όλες οι προσπάθειες πρέπει να είναι προς αυτή την κατεύθυνση.

*Δημοσιεύτηκε στο αμερικανικό αναρχικό περιοδικό “Mother Earth” Vol. IX. No. 9 (Νοέμβριος, 1914)

Σημειώσεις της ελληνικής μετάφρασης:

1) Στα ελληνικά *Μητέρα Γη*. Αναρχική εφημερίδα που εξέδιδαν από το 1906 ως το 1917 ο Αλεξάντερ Μπέργκμαν και η Έμμα Γκόλντμαν. Εδώ υπάρχει αναδημοσίευση του κειμένου του Κροπτόκιν, το οποίο πρωτοδημοσιεύτηκε τον Οκτώβρη του ίδιου έτους. Τα πλάγια και τονισμένα γράμματα κρατήθηκαν από την πηγή .

2) Gustaf Fredrik Steffen (1864-1929). Ο Γκούσταφ Στέφφεν ήταν πανεπιστημιακός οικονομολόγος και κοινωνιολόγος. Μεταξύ 1887 και 1897 ήταν ανταποκριτής για Σουηδικές εφημερίδες στο Λονδίνο και ανέπτυξε φιλία με τον Πετρ Κροπότκιν. Πολιτικά ήταν ενεργός στον κίνημα της Σοσιαλδημοκρατίας.

3) Εδώ ο Κροπότκιν αναφέρεται στη Δεύτερη Διεθνή (1889-1916). Οι Αναρχικοί ήταν αποκλεισμένοι απ' αυτή τη Διεθνή, με μεγάλη επιρροή ωστόσο.

4) Γνωστός ως Γαλλο-Πρωσικός πόλεμος (Ιούλης 1870-Μάης 1871). Η Γαλλία με επικεφαλής τον Ναπολέον Γ' ηττήθηκε στον πόλεμο. Οι Γάλλοι αναγκάστηκαν να πληρώσουν σημαντικές πολεμικές αποζημιώσεις. Ο πιο σκληρός όμως όρος ήταν ότι η Γαλλία έχανε την Αλσατία και μέρος της Λωρραίνης. Εν μέσω του πολέμου ανακηρύχθηκε το λαμπρό επίτευγμα των

Παριζιάνων εργατών, ηΠαρισινή Κομμούνα που τελικά πνίγηκε στο αίμα.

5) Το περιστατικό που περιγράφεται είναι ένας κρίκος στη διαδικασία που εκτυλισσόταν για χρόνια στην (σημερινή) Ιταλία: η ενοποίησή της. Μια μακρά διαδικασία που ξεκίνησε το 1859 και ολοκληρώθηκε το 1871. Κάποια κομμάτια της Βορείου Ιταλίας ήταν προσαρτημένα στην Αυστριακή Αυτοκρατορία κι εδώ περιγράφεται η “απελευθέρωσή” τους από τον Κροπτόκιν.

6) Ρωσοϊαπωνικός Πόλεμος (8 Φεβρουαρίου 1904 – 5 Σεπτεμβρίου 1905). Σύγκρουση μεταξύ της Ρώσικης και της Ιαπωνικής Αυτοκρατορίας. Στη μάχη της Μαντζουρίας οι Ιάπωνες βρέθηκαν νικητές και η Ρώσικη Αυτοκρατορία του Νικόλαου Β' με πλήγμα στο κύρος της. Οι συνέπειες ήταν κυρίως εσωτερικές. Τον Ιανουάριο του 1905, η λαϊκή αντίθεση προς την κυβέρνηση μετεξελίχθηκε σε επανάσταση. Σε πολλά μέρη της Αυτοκρατορίας εκδηλώθηκαν απεργίες και

διαδηλώσεις, ενώ δολοφονήθηκε μια σειρά προσωπικοτήτων (του καθεστώτος) από τον πολιτικό και στρατιωτικό χώρο. Για περισσότερα σχετικά με την επανάσταση του 1905 και τον ρόλο των τρομοκρατικών και άλλων επαναστατικών ομάδων υπάρχει το αξιόλογο βιβλίο του Δαίμων του Τυπογραφείου “Με τη Μάχη στο Αίμα τους” που επανεκδόθηκε πρόσφατα σε δεύτερη συμπληρωμένη έκδοση.

7) Το 1913 το Γαλλικό Κράτος εισήγαγε το νόμο για την “τρίχρονη υποχρεωτική στράτευση”, μια κίνηση που έδειχνε ότι τα πράγματα οδηγούνται σε πόλεμο. Το έκανε με σκοπό να φτάσει αριθμητικά κοντά στον γερμανικό στρατό.

*Εμείς το πήραμε από εδώ:

<http://rabidproletarians.espivblogs.net/>

αναρχική ιστορία

αναρχικό κίνημα

επαναστατικό κίνημα Γκόλντμαν